

Sygn. akt V CSK 674/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa O. B.
przeciwko Bank S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt V ACa 805/14,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części odnoszącej się do rozstrzygnięcia o roszczeniach o ochronę dóbr osobistych;

2) odrzuca skargę kasacyjną w części odnoszącej się do rozstrzygnięcia o roszczeniach wywodzonych z umowy kredytowej i rachunku bankowego;

3) odmawia przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawiła w formie pytania: „czy postanowienie umowy rachunku bankowego przewidujące wyłączenie odpowiedzialności banku za prawidłowość wypłaty środków posiadacza zapisanych na rachunku i księgowania należności na rachunku posiadacza w sytuacji, gdy doszło do błędu systemu informatycznego banku jest sprzeczne z właściwością stosunku prawnego z umowy rachunku bankowego (art. 725-733 k.c., art. 50-52 ustawy Prawo bankowe), czy też mieści się w granicach dopuszczalnej swobody umów (art. 353¹ k.c.)?”

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Zagadnienie to musi być nadto „istotne” ze względu na wagę zawartego w nim problemu interpretacyjnego dla systemu prawa, a podstawa faktyczna i prawna rozstrzygnięcia wydanego w sprawie, w której zapadł zaskarżony wyrok musi pozostawać w związku ze sformułowanym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie. Przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy nie mógłby bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.); związany byłby też ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Problem sformułowany przez skarżącą, którego rozstrzygnięcia oczekuje ona w postępowaniu kasacyjnym nie ma cech, o których mowa wyżej, przede

wszystkim z uwagi na brak związku z charakterem dochodzonych przez powódkę roszczeń, które wyznaczały przedmiot postępowania w sprawie. Powódka, po sprecyzowaniu żądania w piśmie z 8 listopada 2012 r. (k. 136), ostatecznie domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych i nakazania pozwanemu złożenia oświadczenia o jej przeproszeniu oraz - w zakresie roszczeń odnoszących się bezpośrednio do umów kredytowych i rachunku bankowego łączących strony - cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu jej kredytu, skorygowania błędnych księgowañ kredytu co do kwoty 1.900 zł, zasądzenia kwoty 2.200,63 zł tytułem zwrotu świadczeń nienależnie pobranych przez bank. Na taki przedmiot postępowania i zaskarżenia wskazała też sama powódka w pierwszym zdaniu uzasadnienia skargi kasacyjnej pt. „omówienie historii sprawy”, a z tym koresponduje oznacza przez nią wartość przedmiotu zaskarżenia dla roszczenia o naruszenie dóbr osobistych (50.000 zł) i roszczenia związanego z wadliwym wykonywaniem umowy kredytowej i rachunku bankowego (2.200,63 zł). Tak oznaczona wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną koresponduje z wartością przedmiotu zaskarżenia apelacją wniesioną przez powódkę od wyroku Sądu pierwszej instancji (k. 477 i oświadczenie pełnomocnika na rozprawie apelacyjnej, k. 503).

Problem prawny sformułowany przez powódkę we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozostaje w związku żądaniem ochrony dóbr osobistych. Charakterystyczne zresztą, że także w ramach podstaw skargi kasacyjnej powódka nie zgłosiła zarzutów, które by korespondowały z przepisami prawa materialnego stanowiącymi podstawę dla udzielania ochrony dobrom osobistym. Przepisy, do których powódka odwołuje się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale i te, na naruszenie których wskazała w ramach podstaw skargi kasacyjnej, dotyczą praw i obowiązków stron umowy o prowadzenie rachunku bankowego oraz sposobu, w jaki ta umowa powinna być wykonywana. W tych przepisach można by się dopatrywać co najwyżej podstawy do żądania przez nią zwrotu kwoty 2.200,63 zł, jako świadczeń nienależnie pobranych przez bank.

Wartość przedmiotu zaskarżenia dla tego roszczenia czyni skargę kasacyjną powódki niedopuszczalną.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. co do skargi kasacyjnej od rozstrzygnięcia odnoszącego się do żądania ochrony dóbr osobistych i na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. co do skargi kasacyjnej od rozstrzygnięcia odnoszącego się do żądania zapłaty kwoty 2.200,63 zł, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika ustanowionego dla powódki z urzędu o przyznanie mu kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu kasacyjnym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest już pogląd, że nie przysługują koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu adwokatowi (radcy prawnemu) za sporządzenie skargi kasacyjnej, w której wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania jest oczywiście bezzasadny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 marca 2012 r., II PK 286/11, nie publ.). Sam fakt świadczenia pomocy prawnej z urzędu i w związku z tym sporządzenie skargi kasacyjnej nie jest wystarczającą podstawą do otrzymania wynagrodzenia z tego tytułu. Pomoc ta powinna być udzielona zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalście. Przedstawiony wyżej sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie usprawiedliwia przyznania pełnomocnikowi z urzędu oczekiwanego wynagrodzenia (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123; z 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41; z 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC ZD 2011, nr C, poz. 72; z 22 września 2011 r. V CZ 66/11, nie publ.; z 2 grudnia 2011 r., III CZ 69/11, nie publ.).

jw